

Години наред българският народ е живял бавно и томително обсаждан в някаква влажна, студена крепост – без слънце и без простор пред погледа – без творчески устрем на духа: обезверен, обезидеален. Обсаждан от своята тъй наречена "свобода" – вече толкова години, – от ония, които са поемали в ръцете си неговите съдбини. Днес това положение е изострено до последна степен. Днес тежестта на обсадата лежи върху нас с най-голямата си мъчителност. Днес униинето, томлението в духовете е всеобщо и непоносимо. Днес – като резултат на една непрестанно кресчендирана социална злина – българският народ е подложен на най-голямо изпитание, е скован в най-голямо омаломощяване. Днес българският народ стои сякаш пред неумолимата паст на своето духовно обезличаване и самозаличаване. Днес творческият импулс на българския дух е спаднал до мъртвата нула на духовния термометър. И сред всеобщото мъртвило, в което не свети ни воля, ни желание:

... помощ не иде,

отникъде взора надежда не види...

Този патетичен вик на поета би бил най-добрият израз на отчаяното мъртвило, в което е скован днес българският народ, ако да не бе угаснал в духовете всеки патос, ако да не бе задавен в гърлата всеки вик.

Въздухът висне тежък и задушен пред нас, няма ли най-сетне да тресне спасителният гръм? Няма ли да се разрази очистителната буря?

Това чувства всеки. Това чака всеки.

*

Нещастие то на българския народ произлиза от това негли, че ний започнахме своя свободен живот (който изисква от нас културно творчество) без организирана жизнена енергия. Затова обаче ония избрани синове на народа, които поемаха в ръцете си и върху съвестта си съдбините народни, имаха един върховен дълг: да организират жизнената енергия на народа, да я организират в творчество. Но: тук започва трагедията! Ръководителите на народа станаха "управници" на народа! И не съдбините на народа бяха ръководно начало за тях, а тяхната лична амбиция, техният личен егоизъм. Защото тия избрани синове на народа – народните управници – не бяха избрани синове. Те бяха винаги най-недостойните синове на народа – пълна противоположност на ония самопожертвали се идеалисти – Раковски, Ботев, Левски, дядо Славейков и пр., – които родиха българския народ. И днес, и досега, винаги са били свободно отпуснати юздите на демагогията. Всички идват с блестящите си лозунги на тая или оная партия, но зад тия лозунги хитро се спотайват безчестното хищничество и лакомият егоизъм. Лъжата лъже, лъжата управлява, лъжата краде. И тия гении на злото, които са "управлявали" до днес българския народ, насъскаха и тласнаха тоя народ в три безумни войни, които го разориха, които го превърнаха в прогнил труп – плячка за лакоми гарвани; и винаги в името на народа...

"В името на народа" – да! – но у нас винаги е ставало въпрос само за едно: власт; не служба на народа, а "властование" над народа. "Властта" е занаятът – доходният занаят на българските тъй наречени "политически дейци". Тяхната "политическа дейност" впрочем е била винаги само "борба за власт". И тази борба разпокъса жизнената енергия на народа; а дълг на тия "дейци" беше да организират тази енергия в творчество! Уви, у нас дългът е бил винаги забравян и в най-новата история на българския народ за едно само не може да се говори: за дълг. И ето че тези "управници" се изправят един по един пред съд; но тия, които ги съдят днес – утре и те се изправят пред съд и седат на почивка – уморени от лъжа и кражба – в затвора. Това е постоянната развързка на партизанската трагикомедия у нас. Но завесата никога не пада. Сцената стои винаги открита: открита за измама на народа, за разоряване на народа, за ограбване на народа, за разпокъсване на жизнената енергия на народа.

*

Народът чувства това; народът знае това. Униинето е всеобщо, мъртвилото е безплодно, порабощението на духовете е безизходно и всички погледи очакват спасение. Спасение, което би било чудо. Изход из безизходността на окончателното помъртвяване.

И възврат към светлите завети на миналото.

Копнежът към обновление, към пречистване, към разведряване, към възкресяване на жизнената енергия у народа се носи през въздуха; чувства се във всяка вещ – изпълва всички души. Небето тъмнее в предчувствие на очакваното знамение.

Но кой ще донесе желаното обновление? Нима тия, които са управлявали България, българския народ до днес? Дали от тях българският народ очаква своето обновление? От апостолите на демагогията, на лъжата, на кражбата? От сеячите на разтление? От тия, които носят със себе си мерзостта на запустението! От тия, които носят на челото си знака на безчестието?

Не.

Всички до днес управлявали партии са вече окончателно дискредитирани в очите на народа. Тяхното безчестие ги обединява в една обща гнила купчина слама, която трябва да се изгори, защото те – всички досегашни "политически дейци" – нямат нищо общо с народа. Настрани от тях стои народът, в недрата на когото дреме енергията на неговото бъдеще. Трябва да се разпечата скривалището на тази енергия.

Един е изходът: обединяване на народните сили. А това обединяване ще се извърши само под знака на един лозунг: труд и честност.

Този нов лозунг – чужд на всички досегашни партии – означава техния разгром и изникването на една нова "партия", която ще донесе желаното обновление, като обедини народа под единствения възможен в България социално-културен принцип: трудовия принцип. И тази партия ще изникне из недрата на народа и трябва да бъде не партия, а целият български народ. Така народът ще изнесе начело своите истински, най-добри синове: честните свои синове, ония, които досега са били или потулени зад шума на безчестието, или доброволно отлъчващи се от оная обществена гнъсота у нас, която се нарича "политически живот".

Трябва – време е! – народът да изнесе из своите недра своите чисти и честни – и скрити досега – синове. Само те – тия нови хора – ще донесат неговото обновление. Нови хора! И нов девиз: честност и труд! Само този нов девиз, този нов принцип – трудовият принцип – ще обедини българския народ. Защото той – българският народ – се състои преди всичко от хора на труда (в селата и градовете). Бъдещето и спасението на българския народ е прочее в обединението на народа от селото и народа от града; а то е възможно само под принципа на труда – честния културен труд.

С този принцип трябва да се роди из недрата на народа една нова "партия" – голяма колкото целия народ, – която да сложи гробна плоча над всички досегашни и сегашни партии, чиято дейност е била само злотворна и пагубна за народа; трябва да излязат начело истинските синове на народа – нови честни хора, – а не ония хора без морал, които са управлявали до днес България. Една нова партия – целият народ, – на която невидими духовни шефове са сенките на Раковски, Ботев, Левски и всички ония честни образи на миналото, които се жертваха за възраждането на българския народ.

Това, мисля аз, е всеобщото желание днес, което спи неизразено в душата на народа: нови хора! И само така – и само тогаз българският народ ще може да разгърне в пълен обем своята жизнена енергия и в пътя на своето културно призвание да създаде онова, което ще бъде пиедестал не само на неговото благоденствие, но и на неговото културно възвеличаване. Обаче едно е нужно преди всичко: пречистване на българския живот. Само тогаз пред българския народ ще се разтворят широко кръгозорите на култура и културно творчество в бъдещето – народа, който в миналото създаде едно от най-силните духовни течения в историята – богомилството.

Списание "Везни", 1921 година, книжка 3

3 МАРТ - ДЕН НА ОСВОБОЖДЕНИЕТО Генерал Столетов

Николай Столетов е руски офицер, генерал от инфантерията, който участва в завоюването на Средна Азия и Руско-турската война (1877-1878). Командир на Българското опълчение. Николай Столетов е роден на 13 ноември 1834 година в град Владимир, Русия. През 1854 г. завършва Физико-математическия факултет на Московския университет и става кандидат на математическите науки. Постъпва доброволец в руската армия и участва в Кримската война. Столетов се проявява в боевете при Севастопол и Инкерман. Произведен е в офицерски чин. Завършва Николаевската военна академия и е изпратен в Кавказ. Служи под командването на бъдещия военен министър Дмитрий Милютин, с когото остават в близки отношения и по-късно. През 1865 година Столетов е прехвърлен в Ташкент и играе активна роля при руските завоевания в Средна Азия. Като началник на Закаспийския отряд основава град Красноводск. Ръководи научна експедиция по старото корито на река Амударя и е повишен във военно звание генерал-майор. В навечерието на Руско-турската война Николай Столетов е назначен за командир на новосформираното Българско опълчение, което е включено в състава на Предния отряд. Столетов участва в боевете при Стара Загора, командир е и на Шипченския отряд. Лично командва защитата на Шипка през август 1877 година срещу Западната османска армия. Заменен е на шипченската позиция от генерал-лейтенант Фьодор Радецки. Столетов е командир на Българското опълчение до края на войната. Командва руския авангард при зимното преминаване на Стара планина от дясната колона на Южния отряд. Участва и в решителната победа при Шейново. Столетов е награден с Орден "Свети Георги" - IV степен, Орден "Свети Владимир" - I степен и Орден "Света Ана" - I степен. След края на Руско-турската война Столетов е изпратен с дипломатическа мисия в Афганистан, която постига успех и провокира Втората англо-афганистанска война. След смъртта на император Александър II и отстраняването на военния министър Милютин Столетов изпада временно в немилост. Продължава да заема висши военни длъжности - началник на XVIII Пехотна дивизия и корпус, а през 1886 година е повишен в звание генерал-лейтенант. Николай Столетов умира на 10 юли 1912 година в Царско село. Столетов е провъзгласен за почетен гражданин на Габрово. На негово име е наречен връх Столетов в Стара планина, булевард в София, улици в Стара Загора, Варна, Ловеч и Плевен.

IN MEMORIAM И Марин се пресели в по-добрия свят

Двайсетина години той е доста продуктивен дописник на списание "Зари" от Габрово, Дряново, Попово и Шумен. Текстове си подписва с Марин Камбуров. С това име го знаят не само читателите на списанието, но и десетки негови съученици, колеги, приятели и познати. В Шумен, където напоследък живя и работи, е известен като Марин Тодоров. А за многобройните си кореспонденти и приятели от чужбина той е Марин Маринов. През целия си съзнателен живот е и много деен общественик. Поради своето природно добродушие и

умереност колегите му го избират от раз за комсомолски секретар, а също и на други обществени постове. В Габрово и Дряново е комсомолски секретар. В това си качество той е много грижовен по отношение на слепите работници, учещи във вечерни гимназии, спомня си с дълбока благодарност Маринка Маринова – негова колежка от онези, доста далечни, времена. Внезапната му кончина пък го заварва като няколкомандатен председател на Регионалния контролен съвет на шуменската организация на ССБ.

Без съмнение неговото институционално образование не е сякаш особено високо. С цели три класа по-ниско от това на героя от Лайпцигския процес и някогашен български премиер Георги Димитров, който има успешно завършен втори прогимназиален клас. Но по пътя на самообучението Марин постига забележителна обща култура и винаги прави впечатление на високообразован човек. На компютъра си има на руски и български над 2 хиляди електронни книги (почти колкото библиотеката на един малък град), свидетелства пак Маринка от Горна Оряховица. И с тази модерна и доста сложна машинка той започва да работи във възраст, твърде отдалечена от младежката. С помощта на своя послушен и свръхумен компютър чете книги, подготвя статии за есперантски и руски списания, общува по скайп, пише писма на български, руски и есперанто.

Марин е есперантист още от младежките си години. Изкуственият език есперанто изучава сам. След време дори той преподава наученото в курсове за начинаещи в градовете, където живее и работи. Между другото Марин води и курсове по брайлово ограмотяване доста успешно. На есперанто и руски поддържа оживена кореспонденция с есперантисти предимно от Съветския съюз, Русия и Испания. От време на време посещава форуми на есперантисти у нас и в чужбина.

Естествено, като много интелектуалци, и Марин е имал повече съпруги. Разбира се, не едновременно като мюсюлманин, а последователно – една след друга. Три българки – Гена, Мария и Красимира, и една рускиня – Тамара, са неговите грижовни и предани брачни половинки. От Гена и Красимира има трима синове – Тодор, Николай и Желязко. И още един куриоз, както се случва често при част от хората, създаващи изкуство - първата му съпруга е по-възрастна от него със седем години. А пък прословутата Маринова полигамия е провокирала неуморните ССБ-звезди да твърдят, че "той във всеки нов град се обзавежда не само с нова работа, нов обществен пост, но и непременно със съвсем нова, новеничка съпруга".

Той е роден на 12 април 1939 г. в село Гецово – на няколко километра от Разград. Поради сериозно заболяване в училището за слепи "Николай Островски" (сега "Луи Брайл") Марин става първокласник, чак когато навършва 15 години и пет месеца. Впрочем той не е единственото изключение, в класа му е имало ученици по-възрастни и от него. Марин е четвърти по успех в класа, по разказите на Кириаз Николов. Бил е много любознателен, свирил е на акордеон, пишел стихове, задирял девойките, припомня си Геро (Кириаз) – негов съкласник четири години. Иван Димитров, ученик от същото училище, се сеща, че нашият персонаж още в училището съчинява и текстове, които някои вестници печатат. В резултат на голямо любовно разочарование, за да се отдалечи от своята изгора, предпочела друг, Марин напуска любимото школо само един-два месеца преди да завърши четвърти клас. И за да тушира непоносимите си сърдечни терзания, той се втурва неудържимо към трудови подвизи в наскоро откритото специално производствено предприятие в Габрово. И нещо може би свръхлюбопитно - това предприятие, според твърденията на Иван Илиев (негов управител преди Васил Славов), по изричното разпореждане на тогавашния пръв вицепремиер Райко Дамянов е преместено през 1964 г. в малкото полупланинско градче Дряново. Причината е, че някакъв сляп работник му чуква неволно с бастуна черната служебна "Чайка". Височайшата министерска особа е политзатворник, партизанин, политемигрант в Съветския съюз, интербригадист в Испания. Той е родом от габровското село Гергини и никак, ама никак не е искал, като навестява своя роден край, "слепци да му се пречкат в краката и да му удрят колата". Разбира се, с преместването на предприятието и Марин се мести в Дряново. Тъкмо там се запознах с него, защото и аз за кратко бях синевлуз работник на това предприятие. В онези тоталитарни времена дряновското предприятие е съюзният дисцип, в него вдворяваха провинили се слепи работници от останалите ССБ-фабрики. На 14 декември миналата година след кратко боледуване и само осем месеца след своя 75-годишен юбилей Марин се преселва в уж по-добрия свят. Погребението се извършва на следващия ден в Шумен. В скромната траурна церемония вземат участие роднини, приятели, съсъдбеници, колеги по работа, съседи. От името на Съюза на слепите в България голям венец поднася инструкторът на

шуменската регионална организация Дочка Стоянова.

Ние, приятелите, съсъдбениците, колегите и съучениците, ще помним винаги Марин с неговия спокоен характер, със забележителната му любознателност и рядка интелигентност.

Ангел СОТИРОВ

ГЛОБУС Какво научих от временното си ослепяване в космоса

(Крис Хедфийлд)

- Кое е най-страшното нещо, което някога сте вършили? Или, казано по друг начин, кое е най-опасното нещо, което някога сте правили? И защо го направихте? Аз зная кое е най-опасното нещо, което аз съм правил, защото в НАСА са го изчислили. Ако погледнем назад във времето към първите 5 изстрелвания на совалки в космоса, шансът за катастрофа при тях е бил 1 към 9. И дори когато аз летях със совалка за първи път през 1995 година, 74-ия полет със совалка, сега, поглеждайки в ретроспекция, шансовете все още са били 1 на около 38, някъде 1 на 35-40. Не много добри шансове. Та, предстои ти много интересен ден, когато се събудиш в космическия център "Кенеди" и знаеш, че днес ще летиш, защото осъзнаваш, че преди денят да свърши, или ще се носиш славно и без усилие из космоса, или ще си мъртъв. И тогава отиваш в стаята за скафандри в центъра "Кенеди" – същата стая, в която нашите герои от детството – Нийл Армстронг и Бъз Олдрин – са се облекли и после са поели с ракетата "Аполо" към Луната. Там ми поставят и моя костюм, излизаме навън, качваме се на микробусчето и потегляме към площадката за излитания. И точно когато бусчето завива край сградата на космическия център "Кенеди", обикновено точно преди зазоряване, напред в далечината, огрян от огромните ксенонови светлини, се вижда космическият кораб - превозното средство, което ще те отведе далеч от повърхността на планетата. Екипажът седи онемял в бусчето, почти държащ се за ръце и гледащ как корабът става по-голям и по-голям. Качваме се на асансьора до него и пропълзваме един по един на четири крака във вътрешността му. С движения, наподобяващи тези на червей, се добираш до стола си и лягаш по гръб в него. Люкът се затваря и изведнъж това, което е било един живот от мечти и отрицания, се превръща в реалност. Нещо, за което бях мечтал, което избрах да правя, още когато бях на 9 години, предстоеше да се случи след няколко минути. А що се касае до космическите работи, совалките са много сложни машини, най-сложно устроените летателни апарати, строени някога. И по тази причина космонавтите си имаме поговорка, която гласи – "Няма толкова сложен проблем, че да не можеш да го усложниш". И поради това се налага да осъзнаваш всичко, което се случва, докато си в пилотската кабина. Мислиш за всичко, което може да се наложи да направиш, за всички копчета и ръчки, които трябва да провериш. И колкото повече времето нахъсява, това вълнение се усилва. И тогава, около 3 минути и половина преди изстрелването, огромните ауспуси с големината на църковни камбани се раздвижват напред-назад и целият кораб се разтриса, сякаш оживял под теб като слон, който се изправя от коленете си или нещо такова. И тогава, около 30 секунди преди изстрелването, совалката е напълно жива и готова да полети. Текат последни проверки, компютрите са на самоуправление, корабът е готов да напусне планетата. Петнайсет секунди преди изстрелването се случва това (Той пуска видео с отброяване до 0 на екрана зад себе си).

- Невероятно разтърсващо изживяване е да си на борда на едно от тези неща. Ти си в хватката на нещо много по-силно от теб самия, което те клати толкова здраво, че не можеш да се съсредоточиш върху уредите пред себе си. Това е все едно да си в пастта на някакво огромно куче, а същевременно да

усещаш малко краче отзад в долната част на гърба си, избутващо те към космоса, засилвайки те бясно нагоре, пробивайки си път през въздуха. Намираш се в много сложно устроено място и със съсредоточено внимание наблюдаваш с постепенно нарастваща усмивка на лицето си как совалката минава през отделните стъпки. Две минути по-късно ракетата-носител се отделя и тогава на разположение са двигателите с течен водород и кислород. И все едно си в състезателна кола и си натиснал газта до долу. И никога не си изпитвал такова ускорение. И колкото по-лек и по-лек ставаш, толкова силата те притиска с по-голяма тежест, все едно някой излива цимент или нещо подобно върху теб. Накрая, около 8 минути и 40 секунди след излитането, най-сетне достигаме необходимата височина, подходящата скорост и правилната посока и двигателите се изключват. И сме в безтегловност. И сме живи. Това е неповторимо изживяване.

Но защо поемаме този риск? Защо човек би извършил нещо толкова опасно? В моя случай отговорът е много прост – бях вдъхновен още като малко момче и осъзнах, че това е нещото, с което искам да се занимавам. Гледах първия човек, стъпил на Луната, и за мен очевидно всичко беше просто – исках да се превърна в такъв човек. Но истинският въпрос е как се справяш с опасността от това и страха, който произтича от нея? Как се справяш със страха от опасността? Мисълта за постигането на тази цел и къде би ме отвело това ме насочиха да изживея живота си, вгледан във всяка малка подробност, която би довела до превръщането на всичко това във реалност – да можеш да излетиш, да помогнеш за изграждането на Международната космическа станция и тъй насетне. Когато си на борда на творение, тежащо милиарди тонове, носещо се около Земята с 5 мили в секунда (8 км/сек.), обикаляйки я 16 пъти за един ден, и на което се извършват експерименти, от които научаваме за материята, изграждаща нашата Вселена, около 200 експеримента, може би най-важното нещо е, че то ни позволява да видим света по начин, непостижим за другите същества, дава ти възможност да погледнеш надолу и да зяпнеш пред великолепието на вечността, пред тази самозадвижваща се картинна галерия от фантастична и постоянноменяща се красота, която представлява светът. И поради скоростта на движение виждаш изгрев или залез на всеки 45 минути. А най-великолепното нещо е да излезеш на разходка навън. Ти си в самостоятелен космически кораб, каквото всъщност е твоят скафандър. И ти се движиш в космоса заедно със света. Това е напълно различна гледна точка. Не гледаш нагоре към Вселената, а ти и Земята заедно отивате към нея. И се държиш с една ръка, загледан във света, който се върти около теб и сякаш бучи без звук, с плетеници от цветове, които просто те хипнотизират. И ако успееш да откъснеш очи от това, поглеждайки надолу под ръката си, виждаш всичко останало, което представлява необятна чернота. И ти се придържаш с една ръка за останалите 7 милиарда души. Бях на първата си космическа разходка, когато лявото ми око "ослепя". И аз не знаех защо. Изведнъж лявото ми око се затвори, усетих остра болка и не можех да разбера защо окото ми не работи. Помислих си какво да направя. Казах си, че може би това е причината да имаме по 2 очи и продължих да работя. За съжаление при липса на гравитация сълзите не падат, а се натрупват, образуват нещо като топка, която става толкова голяма, че се прехвърля през носа ти като малък водопад и хоп – вече не виждах и с другото око. Бях спял вън от космическата станция...

- Та, кое е най-страшното нещо, което някога сте вършили (Публиката се смее)? Може би се боите от паяци. Много хора се страхуват от тях. Мисля, че трябва да се боите от тях. Паяците са плашещи! Те имат дълги, космати крака. А паяци като този... (показва снимка на паяк на екрана зад себе си) ...са ужасни! Ухапе ли те - на крака ти се получава едно от онези големи образувания от мъртва тъкан. Всъщност може един такъв паяк сега да си седи на стола зад вас. Откъде знаете, че не е там? Ей-така един паяк се приземява върху вас и вие получавате онзи панически спазъм, защото паяците са страшни! Ето че се замисляте - има ли паяк зад мен, или не? Аз не знам. Има ли паяци като този от снимката тук, или не? Ако направите проучване, ще установите, че в света има около 50 000 вида паяци. От тях едва около 2 дузини са отровни. А ако сте в Канада, тук, заради студените зими, има едва около 700-730 различни вида паяци. И има един, само един, който е отровен, а неговата отрова дори не е истинска, а по-скоро се усеща като гадно щипане. А този паяк си има красива окраска, която предупреждава – "Аз съм опасен"! Той все едно носи знака за радиационна опасност на гърба си. Това е черната вдовица (Показва негова снимка на екрана). Ако дори и малко внимавате, може да избегнете ухапване от такъв, а и той живее ниско до земята. Ако се разхождате, никога няма да се закачите в негова мрежа и той да ви ухапе. Паяците като този плетат мрежите си ниско долу по ъглите. А и при черните вдовици женският паяк изяжда мъжкия. Него не го е грижа за вас. Така че в действителност

следващия път, когато налетите на паяжина, не е нужно да се панирате и да реагирате като пещерен човек. Опасността е съвсем различно нещо от страха. А как да се справим с него? Как да променим поведението си? Просто следващия път, когато се натъкнете на паяжина, огледайте я добре, уверете се, че не е на черна вдовица и минете през нея. И после, когато видите друга паяжина, минете и през нея. Тя е просто нещо меко. Нищо страшно. А паяците, които плетат такива мрежи, не са по-опасни за вас от калинка или пеперуда. А аз ви гарантирам, че след като сте минали през 100 паяжини, ще сте променили из основи поведението си и пещерняшката си реакция. Вече ще можете да се разхождате из парка сутрин и да не се боите от паяжини, а също и в таванското помещение на баба ви, че дори и в собственото ви мазе.

И може да приложите този метод към всичко. Ако сте извън космически кораб и сте заслепени, естествената ви реакция би била да се паникьосате. Така мисля. Това би ви направило нервни и тревожни. Ние обаче сме взели предвид всички отрови. Ние сме се упражнявали с голямо разнообразие от паяжини. Ние знаем всичко, което смятаме, че трябва да се знае за космоса. Ние сме тренирали под вода хиляди пъти. И ние не се упражняваме само при ситуации, в които всичко е наред. Ние постоянно имаме упражнения за ситуации, в които нещата са се объркали. Така че постоянно се минава през паяжини. И не само под вода. Същото е и при виртуалната реалност с каска и ръкавици, за да изглежда истинско. Така че, когато най-накрая излезеш на разходка извън кораба, усещането е много по-различно от това, ако просто си излязъл за пръв път. И дори да си заслепен, твоята естествена реакция на паника просто не се случва. Вместо това, ти просто си казваш - добре, не мога да виждам. Мога да чувам, мога да говоря, Скот Верзински също е тук с мен – той може да дойде и да ми помогне. Всъщност ние сме упражнявали спасяване на безпомощен член на екипажа. Тоест, той може да ме понесе и да ме натъпче обратно в кораба, а и аз мога да намеря пътя си обратно. Това не е кой знае колко голяма работа. А ако продължиш да плачеш още известно време, каквото и да е било онова нещо в очите ти започва да се разрежда и започваш да виждаш отново. А ако преговаряш с Хюстън, те ще ти позволят да продължиш да работиш. Ние свършихме всичко, за което бяхме излезли навън, а когато се върнахме вътре, Джеф взе малко марля и почисти коричката около очите ми. Оказа се, че е смес от лосион и сапун, която е попаднала в околото ми. Сега използваме "Без сълзи" на "Джонсънс", какъвто би трябвало да използваме от самото начало (Публиката се смее на шегата). Но решението на такава ситуация е в разликата между възприемана и действителна опасност, в това къде е реалният риск, какво е онова, от което наистина трябва да се боим, а не просто първичния страх от това, че нещо лошо може да се случи. Това може из основи да промени реакциите ви на различни ситуации и да ви позволи да отидете на места и видите и вършите неща, които иначе биха били недостъпни за вас - да видите сърцето на Сахара, да съзрете Ню Йорк като в сън или Големите езера като няколко сбрани локви. Може да видиш границите на Сан Франциско и как водата пада под моста по такъв начин, какъвто не би могъл, ако не си открил начин да покориш страховете си. Можеш да видиш една красота, а това не би могло да ти се случи по никакъв друг начин.

Време е да се върнем у дома. Тримата се покатерваме обратно в кораба. Корабът се откача от станцията и пада обратно към Земята. Тези две части от него (показва ги на снимка на екрана зад себе си) се стапят и изгарят в атмосферата. Това, което остава, прилича на малък куршум, в който ние се возим. В своята същност това е като да се возиш на метеорит към вкъщи. А това е страшно! Така и трябва да бъде. Но не крещиш, както би станало, ако изведнъж се окаже, че летиш с метеорит към Земята (Публиката се смее). Не. Двайсет години преди това ние сме започнали да учим руски. Когато научихме руски, започнахме да учим орбитална механика на руски език. След това учихме теория на управлението на космически апарати. След това стигнахме до симулатора, в който се упражнявахме отново и отново, и отново. Всъщност ние можем да летим с този метеорит, можем да го насочим към която и да е част на повърхността на Земята с радиус от 15 километра. И когато летяхме с този метеорит, ние не крещяхме. Ние се смеехме. А когато големият парашут се отвори, ние знаехме, че и да не се отвори, има резервен парашут. И има един от онези механизми, с които се приземихме. И може да видите (пуска видео на екрана) на какво прилича едно такова приземяване. И започваш да се търкаляш, но ти си подготвен за това, защото си в специално изработена седалка. Накрая руснаците те намират и те измъкват навън, а ти можеш да погледнеш в ретроспекция и да видиш едно невероятно изживяване. Ти си взел мечтите на онова 9-годишно момче, които бяха невъзможни и всяващи страх, всяващи ужас, и ги изпита, и намери начин да се препрограмираш, да отстраниш първичния си страх,

за да ти позволи да се завърнеш с такива изживявания и вдъхновение, които за много хора иначе биха били невъзможни.

Помолиха ме да завърша, като посвиря на тази китара. Зная тази песен и искам да почета с нея гениалността на Дейвид Бауи, но също така смятам, че тя е и израз на това, че ние не сме машини, които изследват Вселената. Ние сме хора и умеем да се приспособяваме, да разбираме и да отнесем собствените си възприятия до едно ново място (Започва да свири и пее).

Преведе за вас от английски -

Иван КАРАСТОЯНОВ

Слепият приключенец

Когато ослепял, англичанинът Майлс открил себе си.

Майлс Хилтън-Барбър: Ослепях на 21. До 50 мислех, че не мога да бъда щастлив. Преобърна живота ми моят брат Джефри, който също е напълно сляп. И двамата имаме генетично наследствено очно заболяване. Джефри живее в Дърбан, Южна Африка. Сам построи опипом десетметрова яхта в задния си двор и реши да плава до Австралия, абсолютно сам, абсолютно сляп, с говорещи навигационни уреди. Казваха му: "Джефри, ти не просто си слепец, ти си глупав слепец". Но брат ми стигна Австралия за 53 дни, оцеля в буря. Тогава и аз осъзнах, че вече не трябва да играя жертвата. Не можем да контролираме външните обстоятелства, но себе си можем! Това бе моят отговор. И така, петдесетгодишен, аз станах "слепият приключенец" по примера на лудия си сляп брат.

И после Майлс прекосява пустини, качва върхове, участва в ралита, гмурка се в океана, бяга в марафони, опитва да стигне Южния полюс и дори управлява самолет. С ко-пилот прелита от Лондон до Сидни – 21 000 км, 21 страни, половината свят.

Майлс Хилтън-Барбър: Винаги съм мечтал да бъда пилот. Баща ми пилотираше изтребител през Втората световна. 18-годишен, аз кандидатствах за военно-въздушните сили, но ме изритаха, защото зрението ми вече се влошаваше. На 50 обаче реших, че е време да се захвана с мечтите си. След като очите ми не стават, ще използвам ушите. Направих говорно устройство за летателните уреди и когато летя, просто натискам бутони – за ъгъла на наклона, въздушната и наземната скорост. Така че, мили българи от бизнеса, ако искате да растете, не мислете за глупостите от миналото. Искате ли да увеличите пазарния си дял с 50%? Ами измислете как, по дяволите, да го направите! Последното нещо, за което мисля, е слепотата ми. Започвам с мечтата – и после мисля как да я осъществя.

Съжалявате ли, че не достигнахте Южния полюс?

Майлс Хилтън-Барбър: Искях да бъда първият сляп човек на най-високата точка на света – Еверест, и на дъното на света – Южния полюс. От Еверест ме върнаха, защото имах височинен проблем, но качих Килиманджаро. Там реших да покоря Южния полюс. И ето – пътувахме по-бързо от другите частни експедиции. Имахме страшни моменти. Но се справяхме. След 37 дни обаче пръстите ми измръзнаха. Бях ужасно разочарован. Само че провалът е временно състояние. Победителите никога не се отказват, а отказващите се никога не побеждават. Накрая ще съжалявам само за това, което не съм опитал въобще. Да, провалът е част от живота. Но няма напразно преживяване; всяко едно обогатява живота.

Затова, спрете да чакате да се променят обстоятелствата! Разширете границите на живота си сами!

Но все пак имате ли граници? Ние имаме ли граници?

Майлс Хилтън-Барбър: На визитката ми пише: "Съществуват само границите, които си поставяме сами". Да, имаме граници, но понякога те са глупави. Трябва да опитаме, за да видим дали можем. Преди няколко месеца пробягах един чудесен маратон сред лозята на Бордо във Франция и завърших 66-и. Не спечелих, но събрах много пари за деца, които са родени слепи в развиващия се свят. Ето това си струва.

Вие говорите на българите, които водят в проучванията за песимизъм. Можете ли да мотивирате песимисти?

Майлс Хилтън-Барбър: Песимистът е Пепеляшка с амнезия. Човек, който не знае кой е. Щастието е резултат от постижения, не от бездействие. На всички песимисти в България ще кажа да опитат нещо ново, за което винаги са мечтали. Животът е това, което направиш от него. Удивително: аз съм по-щастлив, по-удовлетворен и по-успешен сега като слепец, отколкото, когато виждах. Живея в абсолютна тъмнина. Сигурен съм, че Вие сте красив като Брад Пит, ама не мога да Ви видя. Но моето днешно щастие извира от това, което става в сърцето и съзнанието ми.

Значи Вашата болест Ви е направила изключителен. Трябва ли да благодарим на проблемите си?

Майлс Хилтън-Барбър: Бях на единадесетдневен ултрамаратон през Китай до пустинята Гоби. Като стигнахме Тибет, на 4200 метра надморска височина, един много известен германски бегач ме потупа и каза: "Слепи човече, за някои кризата е край на качествения живот. За други е началото. За теб кризата е била начало?". В Англия смятат, че инвалидността понижава качеството на живота. Но на визитката си имам снимка от дъното на Червено море: един приятел, парализиран от гърдите надолу, а аз го бутам в инвалидната му количка по дъното на морето, като намирам пътя с бастуна си. Двама души с очевидни недъзи – един парализиран и един сляп като прилеп. Но си прекарват добре. Един индиец плачел, че няма обувки, докато не срещнал друг, който няма крака. И вие, чудесни българи, сте благословени. Седите и ме гледате, значи сте имали пари за телевизор. Имате чисти дрехи в гардероба, храна в чинията, може би дори малко пари в банката. Ама Вие сте по-богати от повечето хора на света! Щастието е да благодарим за това, което имаме, а не да се оплакваме за това, което нямаме. Моят живот започна на 50, когато ослепях. Сега съм на 66 и все още се чудя какъв да стана, като порасна... Единственото специално нещо в мен е, че съм обикновен. Питайте жена ми. Тя ще Ви каже: "В Майлс няма нищо специално". Нали знаете? Зад всеки успешен мъж стои една изненадана жена.

Можете ли да почувствате болката на другите?

Майлс Хилтън-Барбър: Да, до голяма степен. Повечето от това, което влиза в главата, идва чрез очите. А аз слушам сърцето. То говори от Вашата уста.

Какво научихте за живота и болката?

Майлс Хилтън-Барбър: Че имаме само един живот. Изкарвам си хляба като корпоративен лектор и съм говорил на над 900 фирмени събития в 72 страни; сега съм тук във Вашата прекрасна България. 80% от шефовете, които срещам, не са щастливи. Те са стресирани, преработват се, балансът между личния живот и работата им е тотално объркан. Ядат и пият много, не спортуват достатъчно. Питам ги: "Какво правите?". "Майлс, искам да съм успешен". "Защо тогава пилееш живота си заради неща, които не те правят щастлив? Колко глупаво!" Върни баланса; личния си живот върни. Махни стреса, мини на диета, спортувай! Знаете ли, израснах в Зимбабве, тогава се наричаше Родезия. Там държах ръцете на няколко умиращи, включително близки приятели. Никой от тях не каза "Майлс, ще ми се да живея още, за да стана най-богатият човек в гробището! Или – ще ми се да имах Айпад преди да умра". Говорех само за разбитите връзки, обърканите отношения с деца и родители. Миналата година, при голяма минна авария, намериха бележка в джоба на загинал миньор: "Сине, прости ми". Мили българи, не чакайте смъртния одър, за да осъзнаете, че животът е за хората. За отношенията с тях. И още, животът не се мери с броя на вдишванията, а с миговете, които спират дъха ни. Затова вдигнете се и останете без дъх!

Използван източник -

<http://bnt.bg/part-of-show/slepiyat-priklyuchenets>

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич

Преклонение пред подвига на руските воини и добруджанските опълченци

С едноминутно мълчание членовете на "ХобиСклуб" почетоха паметта на руските воини и добруджанските опълченци, загинали в Руско-турската освободителна война (1877-1878 година). Много прочувствено Нели Катранджиева проследи всички моменти на войната - от преминаването на руските богатири през Дунава на 27 юни 1877 година при Свищов до епичните боеве на Шипка, Плевен, Стара Загора, София. Тя подробно разказа за хода на руските воини и добруджанските опълченци под предводителството на генерал Цимерман.

Те получават заповед да прекъснат военната връзката между Шумен, Разград и Варна и да се насочат към Хаджиоглу Пазарджик - днешен Добрич *. В него се намират турски и египетски бойни отряди и нередовна башибозушка войска, които са обиколили града с двойни траншеи и батареи. Изходът на битката се решава от бойците на генерал Манзей и врагът отстъпва.

През нощта турците подпалват двете добрички църкви, изоставят тежко ранени бойци и боеприпаси и напускат града.

На 27 януари 1878 заранта XVI Донски казашки полк с развети знамена пръв влиза в Хаджиоглу Пазарджик. Градът остава невредим и най- после е освободен.

Населението ликува, с радост посреща освободителите.

Прекланяме се пред героизма на смелите добруджански опълченци Георги Петков, Йордан Апостолов и Кузман Димитров – от Добрич; Васил Котаров (Комитата) от село Василево, Петър Алексиев от село Градина, Георги Попов и Никола Иванов от град Балчик, Димитър Дамянов и Димитър Стефанов от Каварна и много други, които загиват. Всички те смело се сражават в боевете при Стара Загора и Шипка, носители са на ордени и медали за проявена храброст.

Година след Освобождението в Добрич е издигнат Паметник на победата, на който благодарните добруджанци всяка година поставят венци и цветя.

Стихове за Освобождението рецитираха Магда Благоева и Иванка Георгиева.

Георги Топалов – краевед, член на клуба, разказа легенди за бившите турски имена на много селища в Добруджа, чието население оказва помощ и радушно посреща своите освободители.

** Сегашиният град Добрич възниква през XVI век под името Хаджиоглу Пазарджик. Легендата разказва, че Добрич е основан от богатия търговец Хаджиоглу. Според историческите извори градът е създаден от огузки род със същото име. В тях той е споменат като малко село с 14 домакинства. Само след четвърт век в документите селото присъства вече като град, а след още половин столетие и като център на обширна кааза. Разположен на важен стратегически път, свързващ центъра на Османската империя с отвъддунавските земи, Добрич бързо се превръща в оживен земеделски и търговско-занаятчийски център. А през XIX век се прочува и със своя ежегоден панаир, който привлича търговци от всички краища на империята. На 27 януари 1878 година Хаджиоглу Пазарджик е освободен от османско иго. През 1882 г. по настояване на своите граждани той е преименуван на името на българския владетел Добротица, който през XIV век управлява Добруджанското деспотство.*

Иван ТОДОРОВ

За свети Трифон и свети Валентин

В навечерието на празника на свети Трифон Зарезан и Свети Валентин – Ден на влюбените, в "ХобиСклуб" се проведе диспут за традицията в честването на празника.

В предпочитанията си към празника присъстващите се разделиха на почти равни групи от по 23 човека. Превес към Деня на влюбените имаха по младите, а по-възрастните почитат Деня на лозаря с традиционните народни обреди.

Беседа за живота на свети Трифон Зарезан, свети Харалампий и света мъченица Валентина и за народните обреди, свързани с тези празници, изнесе краеведът Веселина Малчева. Тя съпостави честването на Деня на лозаря с пренесения католически празник свети Валентин от българите, които са живеели, работили и учили в западните европейски страни, изповядващи католическата християнска вяра.

Това е нововъведен, нетрадиционен празник за народа, но никой не отрича силата на любовта, която е възпята в нашето народно творчество и в много от празничните обреди.

"Щом любовта е обединяваща, никой не пречи за нея да се говори и пее на този празник, но да не се забравят народните вековни традиции, те са водещи и в източноправославната религия", обобща Веселина Малчева.

В подкрепа на лозарския и винарски празник и Деня на влюбените стихове и песни за виното и любовта изпълниха Димитричка Николова, Мима Русева, Нели Катранджиева, Валерия Урсова, Руска Георгиева. Всички пяха и се веселиха.

Традиционно рождениците Данчи Тодорова, Пейчо Радев и Павлин Манов получиха подаръци и цветя, а те от своя страна почерпиха с чай, кафе и сладки.

Иван ТОДОРОВ

Малко романтика от миналото

На 22 януари група членове от ТО на сляпо-глухите - Добрич посетихме Природо-научния музей, намиращ се в парк "Свети Георги". Поводът бе откриването на гостуващата изложба на Регионален музей - Търговище - "Аз съм Гошко Хубавеца или мъжката суетност в миналото". Организатор на събитието бе Регионален исторически музей - Добрич. Всички бяхме посрещнати на входа с карамфил. За да се потопим в старовремската атмосфера, ни почерпиха и с локум.

Изложбата показва градския мъж от края на XIX и началото на XX век в типичната "балканска" комуникативна среда – на улицата, в бръснарницата, в кръчмата, в шивашкия салон, във фотоателието. Експонираните интересни възстановки, позабравените мъжки аксесоари, изисканите облекла, ежедневните тоалетни принадлежности и забавните постери дават възможност на посетителя да се потопи в атмосферата на стария град, в романтиката на онези "мъжки времена", когато да си кавалер е преди всичко въпрос на чест. В изложбата оживява епохата, чийто главен герой е Гошко Хубавеца - "вечният ерген" от едноименната стара градска песен. Елегантни рединготи и папионки, сребърни часовници и табакери, стилни чадъри и шапки, автентични шивашки и бръснарски инструменти, стари фотоапарати, изящни съдове от колекциите на музеите в Търговище и Добрич илюстрират суетата и тайните на градския мъж от Новото време и възвръщат спомена за традиционните някога занаяти на шивача, бръснаря, фотографа. Изпълнението на състава за стари градски шлагери "Добрич" при НЧ "Йордан Йовков" с ръководител Мария Паскалева завладя посетителите с неостаряващия чар на любимите песни и неподправената романтика на едно отминало време.

Калинка КОВАЧЕВА

ИНТЕРВЮ Културни практики и интеграция на незрящите в България

С Ваня МАТЕЕВА разговаря
Димитрина МИХАЙЛОВА

През миналата година излезе от печат монографичният труд на доц. д-р Ваня Матеева. Както е ясно от анотацията и отзивите, това е първо разгърнато системно изследване върху общността на незрящите в България, където основният акцент е поставен върху културните изяви и достижения на слепите хора - плодотворна база за надмогването на известни стереотипни нагласи и за формирането на адекватно обществено мнение и отношение към тях. Представени и анализирани са актуални проблеми, потребности и препятствия в социалното интегриране на слепите в обществото. Изследването се основава на споделеното пред авторката при дългогодишното ѝ общуване с незрящи. Използван е богат набор от публикувани и архивни източници.

Доц. д-р Ваня Матеева работи в Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН, секция „Сравнителни фолклористични изследвания“. Автор е на студии, статии, както и на монографията „Гагаузите – още един поглед“ (София, 2006). Нейните изследвания са върху различни общности в и извън България. Научноприложната ѝ работа е в областта на опазването, дигитализацията и експонирането на нематериалното културно наследство.

- С теб се познаваме от много години. От колко - ще запазим в тайна пред читателите. Само ще споделим, че бяхме първи курс българска филология. Много сме разговаряли по проблемите, свързани с незрящите. Сигурна съм, че имаш преки наблюдения и впечатления и все пак - какво те провокира да напишеш тази книга?

- Мисля, че ако не познавах отблизо незрящи хора, нямаше да предприема написването на тази книга. Може да се каже, че преди време не ми е хрумвало да свързвам изследователските си търсения и занимания с моето всекидневие и преживелици, конкретно с хората лишени от зрение. Те някак съвсем естествено се вписаха в моята индивидуална житейска палитра от радости и неволи. Заедно вървахме ръка за ръка, къде по-плътно, къде по-лъкатушещо, та до днес.

За написването на тази книга може да се каже, че ме провокираха най-вече външни фактори. В началото на второто ни хилядолетие като цяло нашият живот претърпя коренен прелом. Случиха се различни неща и промени. Същевременно много приятели и познати без зрение останаха без работа, само на инвалидната си пенсия. Почти изведнъж нашият съвместен живот загубваше своята идилична, самодостатъчна, но посвоему волна атмосфера. Наред с това, някак демонстративно и пронизващо се усети един отявлен пробив, интерес отвън, от обществото, към така наречените хора с увреждания. Публично и гръмко се затръби за техните специфични потребности, трудности и препятствия, за тяхната интеграция в обществото. От тези неща се почувствах и аз провокирана.

В навечерието на обявената Международна година на хората с увреждания (2004) подготвих един научно-приложен проект "Документирание и съхранение на фолклора. Културният живот на незрящите в България". С този проект Институтът за фолклор при БАН спечели подкрепата на дарителската програма FORD, което ни позволи с моя колега Константин Панайотов да направим първите теренни проучвания по темата. С видеокамера, фотоапарат и касетофон документирахме различни културни прояви на и с участието на незрящи хора в страната. Резултатите от проучванията бяха илюстрирани чрез изготвянето на сборен филм "За две ръце протегнати за срещи", съдържащ фрагменти от направените видеозаписи в училищата за незрящи – София и Варна, среща-разговор с акад. Николай Кауфман за Петко Стайнов в Национално читалище "Луи Брайл 1928", празници в специализирания център за хора с увреждания в Благоевград и село Петрово и други. Спомням си как на представянето на филма бяха поканени хора от различни институции, председателят на Националното читалище "Луи Брайл 1928" Спас Карафезов произнесе прочувствена реч по повод на филма и съдбата на слепите, от която повечето от присъстващите колеги буквално се разплакаха.

- За каква читателска аудитория е адресирана книгата?

Книгата е предназначена за широк кръг читатели. Всъщност не знам дали тя е интересна за самите незрящи, но съм се старала и ми се иска да вярвам в нейната стойност за взаимното опознаване и полезния обществен диалог, за общото благо. Затова я посветих на приятелите.

- Освен личните контакти - какви източници си ползвала?

Първо, бих искала да благодаря на всички, незрящи и зрящи, които се съгласиха и ме изтърпяха да провеждам и записвам с тях разговорите ни. По-важни фрагменти от тези интервюта, в техния автентичен вид, бяха ползвани не само за илюстрация на различни проблеми и нагласи, но и подпълниха съдържателно, живо текста на книгата. Включих интервюта от трите най-големи града на България – София, Пловдив и Варна, където са и основните организации на незрящите.

За привличането на архивни документални записи много допринесе Красимима Донева - учителка по математика в Училището за деца с нарушено зрение "Проф. Иван Шишманов" Варна, сега пенсионерка. Тя предостави ценни лични материали за разнообразни културни прояви в страната, включително от дългогодишното ѝ видеозаснемане на празници, обучение, концерти на варненските ученици с нарушено зрение. Създаденият в нашия институт архивен теренен фонд за незрящите в България, който се съхранява в Националния център за нематериално културно наследство, бе допълнен и с изготвения от Красимима Донева 100-минутен диск, съдържащ богат фото- и видеоматериал за 100-годишнината на варненското училище.

Освен проведените интервюта и наблюдения за написването на книгата съм ползвала в по-общ план изследвания от различни области - фолклористика, социология, психология, педагогика, история. Библиографските ми проучвания показаха, че наличната литература у нас за незрящите е предимно написаното от самите тях. В този тип литература разбираемо се акцентира върху всякакъв род проблеми, свързани с борбата за намиране достойно място на незрящите в обществото. Някак осезаемо липсваше един външен поглед към общността на слепите, който в моя случай можеше да стъпи върху общото ни преживяно. Оттук нататък обаче в книгата съм се стремяла да игнорирам собствените си субективни нагласи, да дам думата на самите незрящи, която да бъде представена пред другите. Като източник на информация ми послужиха много и журналистическите материали, отпечатани от началото на 60-те години на XX век до днес на страниците на списание "Зари" – органа на Съюза на слепите в България.

В книгата се постарях да дам един системен поглед върху културните практики на незрящите в миналото и днес - от създаването на Държавния институт за слепи в София, по инициатива на видния учен и общественик проф. Иван Шишманов, и художествената самодейност през социализма до съвременните изяви на слепи творци и изпълнители в областта на любителското изкуство.

- Присъствала си на много наши концертни изяви на самодейни състави. Смяташ ли, че са на ниво?

Не бих отделила културните изяви и творчеството на незрящите от цялостното развитие в нашата страна през различните етапи. Както при всички, така и при тях има и по-надарени, има и по-амбициозни и прочее. Нещо, което обаче ми е правело впечатление – повечето труд и упорство, които се влагат в правенето на всякакви дейности, особено когато става дума за музика, за музикално изпълнителство и творчество. На това, макар и не подробно, съм обърнала внимание в книгата най-вече в частта за Професионалния хор на слепите. Тук систематизирано съм публикувала почти цялото ми интервю с един от по-старите хористи Гето Велков. Той ме въведе в спецификата на хора, където героите - хористи и диригенти, се справят методично с работата си, стремят се да постигнат перфектност, въпреки липсата на зрение.

- Мислиш ли, че обществото е длъжно на тази социална група?

От гледна точка на единичния човек мисля, че никой не е длъжен на никого. По правило всяка една общност, независимо какво я обединява и съответно разграничава от другите, има свои интереси, нагласи, потребности. Мисля, че конкретно при незрящите хора, които са също толкова разнообразни като човешки индивидуалности, интереси и прочее, както всички останали, проблемите и разминаванията с обществото тръгват от зрителния дефицит и за съжаление все още отново допират дотам. Тук не са важни декларациите, особено изказвани с патос, а простичко разбиране и полагане на ефикасни мерки за преодоляване на множеството препятствия.

- За по-лесното интегриране на незрящите в обществото, как мислиш, какво трябва да преодоляват незрящите, за да ги възприемате вие, виждащите, по-нормално?

Не съм квестор или някакъв съдник, че да си позволявам да давам препоръки и рецепти. Старая се вътрешно, като невинаги успявам, да бъда добронамерена и дейна в тази насока.

- В твоето лице много незрящи винаги са получавали подкрепа и помощ, без значение дали ги

познаваш, или не. Кое те дразни при придружаването им?

На този въпрос сега бих ти отговорила така - старите хора казват, че за да има хубаво хоро, то всеки, независимо дали е водач, или опашка, трябва да се съобразява с общата игра и от това ще получава радост.

- Налага ли ти се да убеждаваш твои виждащи приятели за качествата на твои невиждащи приятели?

По-скоро, доколкото е възможно, заради наистина голямото житейско предизвикателство, произтичащо от зрителния проблем, да бягат от едно неконструктивно, излишно за слепия човек, съжаление. И друго – да не се хиперболизират и митологизират каквито и да е било качества или слабости, на който и да е било човек.

- Смяташ ли да доразвиеш темата за незрящите?

- Труден въпрос. Имам желаниа и идеи за продължаване, но животът ще покаже.

ЛЮБОПИТНО Интелигентен бастун за хора с увредено зрение

Група студенти от Висшия институт за инженерни науки и технологии в Нанси, Франция са в напреднал стадий за създаването на нов интелигентен бастун, предназначен за хора, които имат проблеми със зрението.

"Целта е на тези хора да се гарантират по-автономно движение и по-голяма сигурност в градска среда" - заявява Люси Д' Алгер, която е сред авторите на това изобретение.

Устройството, чието название е "Визио", включва система от инфрачервени сензори, които ще позволяват на ползвателя му да се движи по-уверено по улиците.

Системата ще предупреждава за наличие не само на ниски, но и на високи препятствия, които достигат височина два и половина метра чрез специално апаратче. То излъчва звуков сигнал при доближаване на големи препятствия.

Освен това "Визио" ще е свързан с обекти от градската среда - светофари, автобуси, за да може ползващият, който има проблеми със зрението, да получава непрестанно информация с помощта на джипиес.

Връзка с интернет пък ще му дава възможност да разбере кога ще дойде чаканият от него автобус. С помощта на система от QR кодове - специфични матрични баркодове, пред магазините имащите проблеми със зрението ще се информират за работното им време.

Индустриалното производство на интелигентния бастун трябва да започне през 2015 година.

Използван източник -

списание "Сианс е авенир", Франция

На Свети Харалампий се освещава медът в храмовете

На 10 февруари Православната църква почита паметта на свети Харалампий - християнския светец-лечител, и света Валентина.

Свети Харалампий, според поверието, държи всички болести, а за празника му се месят питки, мажат се с мед и се раздават за здраве. Свети Харалампий е празник на пчеларите и на пчелите.

Свети великомъченик Харалампий е живял през II век. Той бил епископ на град Магнезия в Мала Азия. През целия си живот проповядвал Христовата вяра. Но император Септимий Север започнал страшно гонение над християните. Първото условие за пощада на живота било да се поклонят на идолите и да им пренесат жертви. Ако откажат, били подлагани на невероятно жестоки мъчения, от които те умирали.

Същата съдба сполетяла и свети Харалампий. Той бил на повече от 100 години, когато го заловили и принуждавали доброволно да се отрече от Христос. Естествено, той категорично отказал. И как да постъпи по друг начин, когато е прекарал целия си живот да разпространява Божието слово.

Предстояли страшните изтезания. Започнали да стържат неговото тяло с железни куки, но през нощта раните зараствали. Постановили страшната присъда да бъде посечен с меч. Преди езичниците да поведат свети Харалампий към мястото за екзекуция, той издъхнал. Това станало през 198 година.

Свети Харалампий бил на 113 години.

Народът приема свети Харалампий за покровител на меда и пчеларите, защото с помощта на лечебните свойства на меда много хора били излекувани. На този ден се носи мед в храмовете (рано сутринта), за да бъде осветен (около 9 часа).

За света Валентина е известно, че е живяла в околностите на Кесария Палестинска. Тя става жертва на гоненията срещу християните през 308 година при Максимилиан II Галерий (308-313 г.). Когато мъчителите се опитват да я накарат насила да принесе жертва в езическия храм, тя хвърля камък върху жертвеника и се обръща с гръб към горящия на него огън. Тази постъпка предрешава съдбата ѝ - езичниците я обезглавяват.

В българския народен календар денят се нарича още Хараланбей, Араланбей, Хараламповден, Чуминден. Според народните представи свети Харалампий е господар на болестите, главно на чумата, и покровител на пчеларите.

На 10 февруари имен ден празнуват Харалампий, Хари, Харалан, Ламби, Ламбо, Ламбрина, Ламбрин, Валентина, Валентин, Валя, Вальо.

Използван източник -

БГНЕС

МЕДИИ Нещо ново в ефира

Край на медийното спокойствие на феодалите! Това е девизът на новото интернет-радио "БРАЙЛ ФМ", което се появи в интернет-пространството в края на миналата година. Негов генерален директор, както той определя сам себе си, е Владислав Кацарски, а тематиката основно е посветена на слепите хора и стремежа им да се интегрират в обществото.

Идеята за създаването на такова радио не е плод на случайно хрумване, а води началото си още от 2000 година, когато Владислав с Недко Недев и със сериозна техническа помощ от Иван Доброволов разработват първия сериозен проект за финансиране на такава електронна медия. Проектът е бил пред стабилна чуждестранна организация и е бил направен с изключителна прецизност, но не е бил

одобрен, с което идеята замира за период от 12 години. Всъщност прототипът на една такава медия е говорещото списание "Куриер", което се правеше в началото на 90-те години и възплъщаваше идеята за музикално-развлекателна, а в същото време и злосторна електронна медия на слепите хора. Разбира се, тогава аудио-списание се записваше на касети, но за времето си представляваше един твърде напредничав вариант на съществуващите официално говорещи списания.

Владислав Кацарски не е човек без опит в радио-журналистиката. През 1999 година известно време той работи в радио "Практика", а през 2004 се изявява като радиоводещ със собствено предаване в радио "Нет". През 2009 работи известно време в радио "София", но както самият той казва "От всички радиа, в които съм работил, съм си тръгнал гръмко", което никак не е учудващо за хората, които познават Владислав.

Попитах го дали "гръмко" е било със знак плюс или минус.

"Със знак минус за съжаление, защото навсякъде – и в радио "Практика", и в радио "Нет", и в радио "София" съм се натъквал на изключително безпринципни и нагли колеги. Казвам го без никакъв срам и свян. Това са изключително нагли хора, които са се опитвали да използват слепотата за търговска цел. Те просто искаха да изтъргуват една слепота, за да се възползват от парите, които тя ще им донесе. Това е истината."

Още от 2000 година Владислав Кацарски мечтае слепите хора в България да имат свое радио. Такива радиа съществуват в много от западните страни. Дори неосъщественият проект радио, което се опитват да направят с Недко Недев, е трябвало да се нарича "Гласът на слепите онлайн".

И така идеята замира до 2012 г., когато към Владислав се обръщат две дами, защитили проект с предложение да обучава слепи деца в професията радиорепортер.

"За мен това беше голямо предизвикателство, защото училището за слепи по това време вече беше останало с немотивирани и с неголям коефициент на усвояване на материята деца. Започнах работа с тях и трябваше да ти кажа, че те доста се запалиха и за моя изненада изпълняваха толкова добре задачите, които им давах, че аз самият останах изненадан от резултата."

Самото обучение Владислав, разбира се, не провежда спорадично, а на базата на определена методика, базирана от своя страна на специализациите му по български език и литература, обучение на зрително затруднени деца, както и на опита му в радиожурналистиката. Заниманията са провеждани три пъти седмично при определен хорариум от часове, а децата работят с изключително голямо желание и интерес. След приключването на този проект, който между другото не е задължавал да бъде основано радио, Кацарски толкова се пали по идеята, че започва да прави постъпки за създаването му. Обаче при наличието на свободно помещение в училището отдаването му за целите на радиото е било отказано от училищното ръководство и така цялото обучение се оказва напразно. Това амбицира Владислав да реализира идеята си въпреки всичко и така на бял свят на 28 ноември миналата година се появи радио "БРАЙЛ ФМ".

Когато със смях му казах, че досега всяко ново медийно начинание, което съм анонсирала в нашето списание, след известно време прекратява съществуването си по една или друга причина, Владислав обясни:

"Ние сме хора реалисти и си даваме ясна сметка, че както работим сега без финансиране, ако до една година това не се случи, ще спрем, но при всички положения това, което ще остане след нас, е категоричното и ясно послание, че слепите хора се нуждаят от такава медия. Дали ще бъдем ние, или пък някои други няма значение – важното е наистина слепите хора в България да имат медия и да се чувстват хора, защото човек, който е информиран, човек, който има нещо на своя страна, е силен".

В момента екипът на радиото ползва студиото на "Фолк радио Наздраве", което създава известни неудобства както на домакините, така и на приятелите, но въпреки всичко двете радиа работят при пълно взаимно разбирателство и коректност.

Идеята е "БРАЙЛ ФМ" да стартира с 4 предавания, но реално тръгва с едно. В момента в него работят двама журналисти – Владислав Кацарски и съпругата му Анелия Велинова, както и Хари Хараламбов и Сейди Юруков в качеството на юридически консултанти. За техническата поддръжка пък отговарят Димитър Захариев и Ивелин Богомилов, който работи и върху уебсайта на радиото -

<http://www.braillefm.com>.

За кратко време предаванията все пак вече са 4. "Biography" е предаване, анонсирано като запознаващо слушателя с биографии на хора, "подписали земята". То се излъчва всеки ден от 14.00 часа с

повторение в 10 сутринта и в 22.00 вечерта и представя световноизвестни личности, оставили ярки следи в човешката история и култура.

Предаването "Бъди благословен", което се излъчва в петък от 19.00 часа, е духовно широкоспектърно предаване. "Черната овца" пък е предаване, в което гостуват нестандартни хора, които отговарят на неудобни въпроси.

Живото предаване на "БРАЙЛ ФМ" е "Приемната", където често има и телефонна връзка. В неговата рубрика "Кантората" юристите отговарят на различни въпроси и помагат на хората за разрешаването на различни юридически казуси. Идеята е в бъдеще "Кантората" да се обособи в отделно предаване. В "Приемната" има винаги един гост на живо, който е поставен на "горещия стол" и отговаря на журналистически и слушателски въпроси.

"Засега сме малко по-меки, отколкото бих искал" – споделя Владо Кацарски.

За в бъдеще екипът на радиото планира едно живо предаване с формата на ток шоу, с участието на публика и гост, който да отговаря на въпросите ѝ. Идеята е гостите да са от управленческия апарат на държавата, ръководители и отговорни фигури от организации на и за слепи, известни личности от арт-средите и въобще популярни лица от публичното пространство.

Желанието на Владислав Кацарски е радиото да бъде по-популярно, отколкото е то в момента, но надеждите са популярността и финансирането да дойдат с времето, за което екипът дава всичко от себе си, давайки си ясно сметка, че популярност се завоюва.

"Засега все още институциите не ни канят, а разбираме за различните събития от познати и приятели.

Не знам на какво се дължи това, но може би ще се наложи да ги пораздрусаме малко, за да се научат на уважение. Знаеш, че поне това го умея и толерантността ми в много скоро време ще се изчерпи."

От личните си наблюдения обаче мога да кажа, че "БРАЙЛ ФМ" започва все по-често да става тема на различни обсъждания и коментари – в лични разговори или пък в двата пощенски списъка на незрящите - "Bezmishka" и „Nalafche". Голям интерес предизвикват живото предаване "Приемната", където водещите изобщо не щадят ръководителите на организациите на слепите и не пестят откритото изразяване на критики към тяхното управление, а в много от случаите и към тяхната пасивност.

- Кажете ми, при възможно най-добро стечение на обстоятелствата, мислите ли си за преминаването към ефирно радио и какво би коствало това?

- Ще започна от края. Това коства много пари, но аз мисля, че колкото и едно ефирно радио да е по-достъпно, бъдещето все пак е на високите технологии, а и интернет-радиото е за ценители. Така че няма да загубим кой знае колко, ако си останем онлайн. Дано да не ви разочаровам, но ентузиазъм няма. Има една доста висока доза реализъм. Всеки от нас дава толкова професионализъм, колкото има и действително не се щади. Всички сме много уморени, защото тичането покрай радиото наистина е много голямо. И ако за едно предаване в Националното радио работят седем души, то ние за 4 предавания работим двама, трима или четирима. Така че работата е много, но пък това са неща, които аз обичам да правя и ги правя. Дал съм си срок една година, в която, ако не стане нищо с финансирането, ние просто ще спрем. За мен е много важно, въпреки неочакваната помощ на зрящите ни колеги, в медията да работят предимно хора със зрителни дефицити – слепи колеги, които да намират своята реализация и дори това да бъде трамплин към техния стаж в по-големите медии. Имаме амбицията да се превърнем в една къща на слепите колеги-професионалисти.

Пожелавайки успех и дълъг живот на новото интернет "БРАЙЛ ФМ" радио, аз действително се надявам то да израства във времето, да добива популярност и да се превърне в българското радио на слепите хора, защото единствено добре информираният човек не може да бъде манипулиран.

Марина ПЕТКОВА

В периода 5.01.2015 - 5.05.2015 година спортен клуб за интеграция "Витоша" изпълнява проект "Семинари за повишаване на съдийските и треньорските умения по шоудаун и голбал", финансиран по Програма за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 година. Основна цел на проекта е повишаване на уменията и компетенциите на спортно-педагогическите кадри и треньори от спортните клубове в страната, развиващи спортовете шоудаун и голбал. По проекта ще се реализират два обучителни семинара – един по шоудаун и един по голбал, на които ще бъдат поканени да участват представители на всички спортни клубове в страната, развиващи тези спортове. Лектори на семинарите ще бъдат обучители от IBSA.

Настоящият проект ще повиши капацитета на всички спортни клубове в страната, развиващи спортовете шоудаун и голбал. Това ще създаде предпоставки за по-успешно бъдещо партньорство между спортните клубове при организиране на национални и международни спортни събития, както и при провеждане на спортно-тренировъчни лагери.

Информация за финансиращата програма може да намерите на адрес: <http://www.ngogrants.bg/>.

ХУМОР Денят на виното и любовта

Най-сексуалните зодии

Не една жена е споделяла възхищението си от Козирозите. Телците? Скука. Близнаци? Може да ви допаднат, ако обичате цялото това приказване. Лъвовете? Самовглъбени "drama queen". Не се интересуваме от любовното съвпадение в тази статия. Това е просто за онази химия, която зодиакалните знаци могат да усетят помежду си, и да си доставят невъобразимо удоволствие, отдавайки се един на друг.

Овен. Мъжът – минутка

Овенът не страда от никакво угризение относно споделянето на неговите или нейните най-похотливи идеи какво да се прави в леглото.

Проблемът обаче е, че те винаги държат да отбележат точка. Затова можете да разчитате, че овенът ще поеме отговорност и ще ви заведе до рая – при това бързо!

Телец. Романтикът

Ако овенът действа изцяло заради импулс, телецът разчита на времето. Планира моментите с виното, вечерята и изпипва моментите до крайност. И когато веднъж реши, че вие сте човекът, пригответе се за пълна любовна игра. Ако обожавате романтиката, телецът е вашият знак.

Близнаци. Приказливият

Близнаците ще впрегнат целия си интелектуален капацитет, за да ви съблекат. Ако имате обикновени, скромни вкусове, може да бъдете малко шокирани от дръзките съблазнителни монолози на близнака. Но ако телефонният секс и мръсните разговори са вашата движеща сила, ще си паднете безумно по мъжа-близнаци.

Рак. Любовникът

Раците са високоемоционални знаци, което означава, че сексът не е просто механично физическо начинание. Напротив! То е по-скоро поетичен акт, възплаващ в себе си красотата и любовта. Ако се

окажете голи с рак, пригответе се за едно прочувствено пътуване към удоволствието.

Лъв. Нарцисът

Страстната и авантюристичната природа на лъва не може да бъде подмината. Богатото въображение на лъвовете е необятно. Тези котараци са родени сексуални доминатори, които излъчват силна самоувереност. Докато лудорията с лъва ще бъде запомняща се, най-добри спомени ще оставят удовлетворението, което ще изпитате след това.

Дева. Скрит нимфоман

Може да се учудите, че този срамежлив, вечно противящ се мъж-дева ще ви смае с шепите презервативи и поразително чистите бели чаршафи. Резервираното поведение на земните девиси по никакъв начин не издава вътрешната им похотливост. Веднъж ако мъжът-дева ви се довери, внимавайте! Няма да имате и миг почивка!

Везни. Познавачът

Везните са артисти във всяко едно отношение и сексът не е изключение. Търсят перфектната хармония с техния партньор, наслаждавайки се на всеки детайл. Обожават романтичния декор, чувственото романтично бельо, масажното олио и тихата нежна музика. Понякога обаче сценарият им за вечерта може да е като лошото порно, включващо случайно появилата се на вратата разносвачка на пица.

Скорпионът. Страст без кристали

Скорпионът е страстен и невъздържан! Докато тяхното сексуално мъжество и магнетизъм едва могат да бъдат пренебрегнати, пъхайки се в леглото със скорпиона, може да усетите неговото жило. Докато вие ще сте яхнали върховната вълна в живота си, разтърсващият оргазъм, който бихте изпитали с него, няма да остави и следа от студеното му и резервирано отношение по принцип.

Стрелецът. Дон Жуан

Майсторът на съблазънта, стрелецът е същински ловец. Стрелите му са остри и пронизващи, обичат да впечатляват любимата си и да бъдат най-добрите във всяко отношение, особено сексуално. Ще изследва тялото ви до най-малката подробност само с една-единствена цел – да достигнете връхната точка! За него това ще е най-доброто признание.

Козирогът. Бавно, но славно

Козирогът може да се прояви като бавен любовник. Бавен преди да направи първата крачка. Търпелив е до безочливост. Не е от най-пъргавите и енергични хора, но е стабилен, трудолюбив и ще ви предостави цялото любовно изобилие, което някога бихте могли да опитате. Бъдете търпеливи с козиорога и ще бъдете много добре възнаградени!

Водолей. Колекционерът на играчки

Ако сте от хората, които се смущават от идеята за кадифена кутия, пълна със светещи, деликатни инструменти с батерии под леглото на своя любим, най-добре стойте по-далеч от водолея. Винаги готови да експериментират с безброй начини, за да доставят удоволствие на себе си и партньорката си, представителите на зодия „Водолей” ще допринесат за купона на вечерта повече от която и да е друга зодия.

Риби. Верни

Почти като раците, рибите ще оценят много повече емоционалното обвързване в секса, отколкото физическото. Страст, любов, внимание, търпение – всичко това идеално описва рибите като любовник. Но вероятно вие ще трябва да свършите повечето работа. Рибите са известни, че са пословично мързеливи и предпочитат да се оставят в ръцете на своята любима. Могат да вземат някой и друг съвет от водолеите и да внесат малко забавен ефект, за да разнообразят сексуалния си живот, а и този на партньорката.

Използван източник:

<http://raboteshtomomiche.com>

Мъдри мисли за мъжете, жените, виното и любовта

Като отиваш на война, кажи молитва; като тръгнеш на море, кажи две; като се жениш, кажи три.

Полска

Любовта кара времето да минава, а времето кара любовта да минава.

Френска

Мъжът има избор кога да започне да обича, но и кога да спре.

Корейска

Мъжът, който не обича коня си и жена, не може да обича.

Испанска

Любовта влиза в мъжа през очите, а в жената през ушите.

Полска

Мъжът е главата на семейството, а жената е шията, която върти главата.

Китайска

Ако не посочиш недостатъците на жена си, тя ще ги намери у теб.

Абхазка

Жената, ако пожелае, и от магарето ще направи мъж.

Лезгинска

По-лесно е да спреш дъжда, отколкото момиче, което е тръгнало да се жени.

Абхазка

Блюдо без вино е като ден без слънце.

Френска

Момичето с много ухажори често избира най-лошия.

Италианска

Който има добра жена, не му трябва рай; който има зла жена, не му трябва пъкъл.

Българска

На жената сабя дай, но свобода не давай.

Турска

Жената има форма на ангел, сърце на змия и ум на магаре.

Немска

Всички девойки са добри. Тогава откъде се вземат злите жени?

Руска

Кучето е по-умно от жените. То не лае срещу господаря си.

Руска

Не виното – хората сами се опиват; не порокът – хората сами се подмамват в греха.

Китайска

Ако имаш вино за проливане, аз нямам глава за разбиване.

Българска

Когато сатаната не може да присъства лично на някоя вечеринка, изпраща вместо себе си виното.

Еврейска

В чашите се давят повече хора, отколкото в морето.

Немска

Църквата е близо, но пътят е заледен; кръчмата е далече, но ще стъпвам внимателно.

Руска

Първо човекът пие вино, после виното пие вино и накрая виното пие човека.

Японска

Престори се на умрял и ще видиш кой наистина те обича.

Африканска

Онези, които обичат най-много, ги ценят най-малко.

Руска

Който не те е обикнал миналата година, няма да те обикне и през тази.

Арабска

"Малко любов" е като "малко вино" — прекаляването с едното или другото сериозно вреди на здравето.

Джон Стайнбек

Виното е светлината на слънцето, затворена във вода.

Галилео Галилей

Виното прави човека прозрачен

Болеслав Прус

Виното превръща мъдреца в глупак, а глупака в мъдрец.

Карлос Луис Зафон

Бог е създал водата, а човекът създал виното.

Виктор Юго

Виното е лек за унието на старостта.

Платон

Виното е ключалка, през която надничаш в сърцето.

Алкей

Бутилка вино съдържа повече философия, отколкото всички книги на света.

Луи Пастър

Велик подбудител е виното - омайното вино, увличащо дори най-мъдрия да пее, да се смее, да танцува и да изрича думи, които е по-добре да не бъдат изричани.

Омир

На младини имай любов и рози, а на старини - приятели и вино.

Томас Мор

По материали от Интернет